

Тошкент Оқшом

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 31 (11.842)

Баҳоси эркин нархда

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

**Дастурхонимиз
тўкинлиги, файзи
энг азиз неъмат
саналмиш нон
биландир. Унинг
ўрнини ҳеч
қандай неъмат
боса олмайди.
Новвойларимизнинг
машаққатли
меҳнатлари
эвазига аҳоли
дастурхонларига
етказиб
берилаётган нон
маҳсулотларини
тайёрлашда
замонавий
технологик
ускуналар
қуввати самара
бермоқда.**

Аҳоли дастурхонига

ИСТЕЪМОЛЧИ ТАЛАБИГА — АСОСИЙ ЭЪТИБОР

«Олтин нон» масъулияти чекланган жамиятида 3 турдаги қолипни нон тайёрлаб, пешма-пеш шахримиз дўконларига етказиб берилади. Энг муҳими эса бебаҳо неъматнинг сифатига асосий эътибор қаратилади.

Илк фаолиятимизни 40 нафар ишчи-хизматчи билан бошлаганимиз, — дейди корхона директори Мақсуд Юсупов. — Уша даврда бир кеча-кундузда 3 тонна нон маҳсулотларини тайёрлардик. Бугунга келиб эса корхонамизни кенгайтириб, янги печни ишга туширишимиз натижасида малакали мутахассисларимиз сафи кенгайди. Айтиш пайтда 75 нафар ишчи-хизматчи меҳ-

нат қилаётган жамоамизда бир кеча-кундузда 18 тонна нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Корхона лабораториясида келтирилган маҳаллий хом ашё ва тайёрланаётган маҳсулот сифатини таъминлашга эътибор қаратилади. Шунингдек, цехларда энергия тежамкорлигига эришиш асосий масалалар сирасига киради.

— Аҳоли дастурхонига етказиб бераётган нон маҳсулотларимизнинг истеъмолчи талабига тўла жавоб бериши учун ишимизга ҳамиша масъулият билан ёндашамиз, — дейди уста Музаффар Абдувалиев. — Ҳамиш қоришдан тортиб, токи нон маҳсулоти тайёр бўлгун-

га қадар покизаликка эътибор қаратамиз.

Модернизация ишларини давом эттиришни режалаштирган корхона тадбиркорлари жорий йилда иккинчи хом ашё ва тайёрланаётган маҳсулот сифатини таъминлашга эътибор қаратади. Бундан ташқари, қўшма маҳсулотларни тайёрлашда замонавий таъминотларни қўллаш, Россиядан янги жиҳозлар келтириб ўрнатилиши кўзда тутишмоқда. Бу, албатта, ишлаб чиқарилаётган нон маҳсулотлари сифати ва меҳнат унумдорлигига, буюртмаларнинг тез ва соз адо этилишига катта ҳисса бўлади. Шубҳасиз, «замонавий тандир тўлиб ёпилаётган нон аҳоли дастурхони тўкинлигини таъминлайди.

Шарифа ИЛЁСОВА
Козим Улмасов
олган сурат

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Уни Олий суд раиси Б.Мустафоев бошқарди. Тадбирда Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида мустақиллик йилларида мамлакатимизда қонун устуворлиги ва қонунийликни мустаҳкамлаш, шахс ҳуқуқи ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилишга доир суд-ҳуқуқ тизимини демократлаштириш ва либераллаштиришга қаратилган исчилик ислохотлар амалга оширилгани самарасида бу борадаги ишларнинг кўлами ва самарадорлиги янада кенгайиб, янги босқичга кўтарилгани алоҳида таъкидланди. Мамлакатимизни демократик янгилашнинг бугунги босқичида бу борадаги ишлар самарадорлигини ошириш долзарб вазифалардандир.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

Пленум мажлисида «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга оид ишлар бўйича суд амалиётининг айрим масалалари тўғрисида»ги қарор лойиҳаси муҳокама этилди.

Маълумки, ҳар қандай давлатнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётида унинг пул-кредит тизими муҳим ўрин тутди. Бироқ ҳаётда яратилган имконият ва имтиёزلардан самарали фойдаланиб, ҳалол меҳнат қилиб, даромад олиш ўрнига, ноқонуний бойлик орттириш мақсадида, қонун талабларига зид жиноий йўллар билан даромад орттириш ва жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ҳолатлари ҳам учрайди.

Жиноий йўл билан топишган даромад жамиятнинг иқтисодиётига салбий таъсир қилади ҳамда носоғлом рақобат муҳитини юзага келтирилади. Шу сабабли ҳар бир давлат ўзининг миллий манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида, ноқонуний молиявий операцияларга қарши курашиш бўйича комплекс чора-тадбирлар ҳамда жиноий йўл билан орттирилган даромадларни давлат эгаллигига олиб қўйиш механизмларини ишлаб чиқиш чораларини кўради.

Бундан ташқари, жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш — ҳар бир давлатнинг ҳавфсизлиги ва барқарорлигига катта ҳавф солиши, мамлакатнинг ривожланишига ва ҳуқуқий тартибга жиддий зарар етказиши, жиноий уюшмаларнинг ташкил топиши, терроризмнинг маблағ билан таъминланишига олиб келиши мумкин. Мамлакатимизда бундай ҳавфнинг олдини олиш мақсадида мустаҳкам ҳуқуқий асослар яратилган. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 2003 йил 31 октябрда қабул қилинган Коррупцияга қарши курашишга оид конвенциясига қўшилган. Ушбу Конвенциянинг 23-моддасида ҳар бир аъзо давлат жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришни — ўзининг миллий қонунийлигида жиноят деб эътироф этиши, ушбу соҳада бир-бирига амалий ёрдам кўрсатиши шартлиги қатъий белгилаб қўйилган.

Конвенция талабларини Ўзбекистон қонунийлигига имплементация қилиш мақсадида «Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашиш тўғрисида»ги қонун қабул қилинган.

(Давоми 2-бетда)

«ЎЗБЕКИСТОН» НАШРИЁТИ СИФАТ СЕРТИФИКАТИ ОЛДИ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйига «Халқаро сифат менежменти — ISO 9001:2008» сертификати топширилди.

Пойтахтимизда шу муносабат билан ўтказилган тадбирда ноширлик ва матбаа соҳаси раҳбарлари, сертификатлаштириш ва стандартлаштириш идоралари вакиллари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги бош директорининг ўринбосари Рўзмет Сафоев, «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи директори Зоир Исаонов ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида юртимизда ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, корхоналарни техник ва технологик жиҳатдан янгилаш, энг замонавий жиҳоз ва ускуналар билан таъминлаш, кооперация алоқаларини мустаҳкамлаш-

га алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидлади. Бу жараёнда корхоналарнинг экспорт салоҳиятини янада юксалтириш, барқарор ишлашини таъминлаш, ташқи бозорда рақобатбардошлигини кучайтириш борасида кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда.

Корхоналарнинг жаҳон бозорига муносиб ўрин топишида улар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг халқаро сифат талабларига, жаҳон андозалари меъёrlарига нечоғли мос келиши муҳим ўрин тутди. Бунга эришиш корхонани самарали бошқаришга тизимли ёндашув, унда халқаро талабларга мос сифат тизимини жорий этиш, бозор талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш, ис-

теъмолчилар талабига мос юқори сифатли ва экологик ҳавфсиз маҳсулотлар ишлаб чиқаришни талаб этади.

Бугунги кунда юртимиздаги тўрт юздан ортиқ ишлаб чиқариш корхонаси Халқаро стандартлаштириш ташкилоти — ISOнинг сертификатига эга. Ноширлик-матбаа соҳасида эса бундай халқаро сифат сертификатига юртимизда биринчи бўлиб «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи лойиҳа топилди.

«Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи матбаачилик соҳасига иқтисодлашган энг йирик корхоналардан бири. Ўтган йилнинг ўзида бу ерда сифатли қороз ва матбаа хомашёси асосида олти юз номдан ортиқ дарс-

лик, ижтимоий-сиёсий, адабий-бадиий китоблар, альбомлар, турли босма маҳсулотлари, эллик номдан ортиқ газета ва журнал чоп этилди. Корхонада мутахассисларни қайта тайёрлаш, уларнинг касб малакаси ва маҳоратини юксалтириш, ишлаб чиқариш жараёнини модернизациялаш, замонавий ускуна ва жиҳозлар билан таъминлаш, бозор талаби ва эҳтиёжини пухта ўрганиш асосида маҳсулот ишлаб чиқаришга жиддий эътибор қаратилмоқда. Бу эса мазкур корхонанинг «Халқаро сифат менежменти — ISO 9001:2008» сертификатини қўлга киритишида муҳим омил бўлди.

Бундай халқаро сифат сертификатига эга бўлиш корхонанинг экспорт салоҳиятини янада ошириш ва юксалтириш, жаҳон бозори талаб ва эҳтиёжларига мос экспортбон маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтириш, янги истеъмолчиларни жалб этиш имконини беради.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири

сида маҳсулотлар билан бирга, таниқли актёр, эл суйган хонандаларнинг чиқишлари ташкил этилди.

✓ **БУГУН** Миробод туманидаги 154-мактабда туман халқ таълими бўлими томонидан барча мактабларда «Адабиёт куни» ўтказилди.

XXI садоси

БАРЧА МАНБАЛАРДАН
ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси» ҳамда «Барча режа ва дастурларимиз Ватанимиз тараққиётини юксалтириш, халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилади» мавзуларидаги маърузалари бўйича халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлари учун ўқув семинар ўтказилди. Тадбир Олий Мажлис Сенатининг маҳаллий ҳокимият вакиллик органлари фаолиятини кучайтиришга кўмаклашувчи комиссияси томонидан ташкил этилди.

● Тошкентда Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси марказий кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда 2010 йил 12 ноябрдаги Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги давлатимиз раҳбарининг маърузасида белгиланган вазифаларнинг ижроси, шунингдек, палатанинг ўтган йилги фаолияти кўриб чиқилди.

● Андижондаги «Марҳамат» ип йигирув-тўқув очик акциядорлик жамиятида лойиҳа қиймати 2 миллион АҚШ долларини модернизация ишлари амалга оширилди. Натижада 274 киши иш билан таъминланиб, ўтган қисқа даврда бу ерда 5 миллиард 103 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди.

● Ўзбек-француз тарихчи олимларидан иборат археологик гуруҳ халқаро «Clio-2010» танловида фахрли учинчи ўринни эгаллади. Айтиш керакки, Сурхон воҳасидаги Жаркўтон ёдгорлигида қазилма ишлари олиб бораётган илмий гуруҳнинг фаолияти 2 мингга яқин мустақил эксперт томонидан юқори баҳоланди.

● Жондор тумани бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази ташаббуси билан меҳнат ярмаркаси ташкил этилди. «Қамолот» ЕИХ туман кенгаши билан ҳамкорликда уюштирилган ушбу тадбирда ҳудуддаги 54 та корхона ва ташкилот 346 та бўш иш ўрни билан қатнашди. Тадбир давомида 158 кишига ишга жойлаштиришлари учун йўлланмалар берилди.

● Наманган туманида банкнинг 100 миллион сўмлик кредити ҳисобига халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган «Малика холис сервис» масъулияти чекланган жамияти иш бошлади. Айтиш пайтда бу ерда хорижнинг илгор технологиялари ёрдамида импорт ўрнини босувчи ўнлаб хилдаги пойабзаллар тайёрланмоқда.

ЖАҲОНДА

● Хитой ва КХДР ҳавфсизлик вазирликлари ҳамкорлик тўғрисида битим имзолади.

● Бортида 23 нафар экипаж аъзоси бўлган Россиянинг «Аметист» кемаси Охота денгизининг Камчатка қирғоқлари атрофида бедарак йўқолди. Кема билан алоқа 12 февралдан бошлаб йўқолган бўлиб, ҳозирда қидирув ишлари амалга оширилмоқда.

● Покистоннинг шимоли-ғарбида жойлашган ҳарбийлар истиқомат қилувчи Мардан шаҳрида кучли портлаш содир этилди. Натижада 27 нафар ҳарбий хизматчи ҳалок бўлган, 40 дан ортиқ киши жароҳатланган. Портлаш аскарлар эрта-лаб машғул ўтказётган пайтда уюштирилган бўлиб, ҳозирда портловчи модда бу ерга қандай олиб келингани ўрганилмоқда.

● Кеча Сомали қароқчилари Мальта байроғи остида ҳаракатланаётган кемани қўлга олишди.

● Севастополда кучли бўрон боис барча кемалар қатнови тўхтатилди.

● Италиянинг дунёга машҳур «Дўмбоқ жўжа» ресторани вақтинча иш фаолиятини тўхтатди. Маҳаллий матбуотнинг ёзишича, мазкур емакхонада таом тановул қилган элликка яқин киши овқатдан заҳарланган. Оқибатда ресторanga келиб тушган беш юзга яқин буюртма бекор қилинган. Бундай ҳолат италияликларнинг сеvimли маскани бўлган ушбу ресторanga қарийб 120 минг АҚШ доллари миқдориди молиявий зарар етказган.

● Январ ойида Тайваннинг валюта захираси рекорд даража (387,1 миллиард АҚШ доллари)ни ташкил этди. Айрим мутахассислар мамлакат иқтисодиётининг бундай ўсишига хориждан киритилган сармоя омил бўлаётганини таъкидласа, бошқа экспертлар бу ҳолатни евронинг қиймати пасайгани билан изоҳламоқда.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Ахборот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

✓ **БЕКТЕМИР** тумани «Роҳат» маҳалла гузарига газал мулкнинг султони ҳазрат Алишер Навоий ва улуғ аллома Захриддин Муҳаммад Бобур таваллуд муносабати билан «Жаҳон ичра икки буюк дил» деб номланган адабий-бадиий кеча бўлиб ўтди.

✓ **ТОШКЕНТ** иқтисодиёт ва бизнес коллежида Мирзо Улуғбек туман ҳокимлиги ташаббуси билан туманда истиқомат қилувчи воёга етмаган ёшлар ўртасида «Соғлом турмуш тарзи» мавзуида етакчи мутахассислар иштирокида икки кунлик семинар-тренинг бўлиб ўтди. Тадбир доира-

ВАТАНПАРВАР

Очиғи, ўша ҳамкасбим ҳам ҳарбий қисмда бўлган. Аскарлар, сержантлар, офицерлар билан суҳбатлашган. Ҳарбийлар ҳақида мақолалар ёзган. Биз журналистлар бирон-бир ижтимоий воқеа бўладими, ҳодиса, аввало унинг моҳиятига эътиборни қаратишга ўрганишимиз керак, назаримда. Дейлик, тилга олинаётган мавзудан келиб чиқадиган бўлсак. Нега энди фақат уй-жой таъминоти билан келганишимиз керак экан. Масала ижтимоий ҳимоя, инсон омилига боғлиқ экан, мавзуга чуқурроқ киришсак ҳам бўлади-ку. Ватан ҳимояси ҳақида мақола ёзаётган одам унинг ҳарбий либоси, тиббий таъминоти ва ҳаттоки қандай таом еяётгани билан ҳам қизиқиши мумкин-ку. Тўғри, айримларимиз учун бу арзимаган омиладек туюлади. Аммо «Агар қимми ўз армиясини бокмаса, эртага ўзгалар армиясини боқиса мажбур бўлади», деган ҳаётий бир ҳақиқатни унутмаслигимиз керак. Қолаверса, давлатимизнинг ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоялашга мудофаа қудратини шакллантиришдаги муҳим бир омил сифатида қараб, миллий армиямизга асос солинган илк давларданок эътибор бераётганини ҳам унутмайлик.

Ўша мураккаб иқтисодий шароит ҳукмронлик қилган ўтган асрнинг 90-йилларини бир кўз олднгизга келтиринг. Ўзбекистон ҳарбийлари моддий томондан тўла таъминланди. Қуроли Кучлар ташкил этилгандан ҳеч қанча вақт ўтмай ўз либос, ўз рамазларимизга эга бўлди. Бу ҳусусда Президентимиз Ислам Каримов ўзининг «Миллий армиямиз – мустаккилигимизнинг, тинч ва оқсоийи ҳаётимизнинг муқтаҳам қафолатидир» китобида «...90-йиллардаги мураккаб иқтисодий вазиятга қарамадан, биз ҳарбий қурилиш соҳасида олдимизда турган долзарб ва улкан вазифаларни ҳал этиш, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоя қилиш учун зарур бўлган моддий ва молиявий манбаларни излаб топиш мақсадида қаттиқ иш олиб бордик», дейди. Ҳа, ўша қийин шароитда айрим қўшни мамлакатларда ҳарбийлар ўз давлатининг либосига эга бўлишганимиз? Буни-ку қўйиб туринг, уларнинг моддий таъминотида узилшлар бўлганига нима дейсиз.

Хуллас, ҳамкасбимнинг гапи туртки бўлиб, мамлакатимиз ҳарбийларининг ижтимоий ҳимояси юзасидан ортда қолган йиллар давомида қилинган муҳим ишларга аяна эътибор қаратишни лозим топдим.

Мана, қақирлувчиларни тантана билан муддатли ҳарбий хизматга қузатяпмиз. Ҳатто қақирқакча ҳам уларнинг ижтимоий масалалари ўйлангани, давлатимиз бу борада қатор имтиёзлар яратганини биласизми? Гапни шундан бошлаш қўлайлик.

«Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Қонуннинг 17-моддасида қақирлувчиларнинг ҳарбий хизматга тайёргарлик қўришдаги қафолатлари кўрсатиб ўтилиб, жумладан шундай дейилади: «Ўзбекистон Республикаси мудофаасига қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташки-

лотининг ўқув муассасаларида ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ҳарбий-техника мутахассисликлари бўйича тайёргарликдан ўтаётган қақирлувчиларнинг иш жойи ва эгаллаган лавозими, шунингдек, ўртача иш ҳақи уларнинг тайёргарлик даврида, шу жумладан ўқиш (йигинлар) ўтказиладиган жойга бориш ва у ердан қайтиб келиш даврида сақланиб қолади.

Қақирлувчиларга уларнинг таълим олиш (йигинлар) даврида уй-жой ижарасига кетган харажатлари қоплатиши, ўқиш ўтказиладиган жойга бориш ва у ердан қайтиб келиш (агар бу бошқа аҳоли пунктига бориш билан боғлиқ бўлса) йўл кираси ҳамда ўртача иш ҳақи тўлаиши уларнинг асосий иш жойида амалга оширилади. Ишламайдиган қақирлувчиларнинг ана шундай харажатлари, шунингдек, қонун

Ислохотлар оқимида

МУДОФАА ҚУДРАТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШДАГИ МУҲИМ ОМИЛ

хужжатларида белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридаги нафақа тегишли ҳокимликлар томонидан қопланади (тўланади).

Фарзандингиз аскар бўлди. Давлатимизнинг юртини ҳимоя қилишга бел боғлаган фарзандингиз учун яратган имтиёзларининг ўзи улкан бир тизим. Ҳусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга бериладиган имтиёзлар тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги 2005 йил 31 октябрдаги Қарорини фарзандлари Ватан ҳимояси бўлган ота-оналар яхши билишади. Мазкур Қарор билан жорий этилган муҳим бир янгиллик — ҳарбий қисм қўмондонлиги томонидан бериладиган, республика олий ўқув юртига ўқишга киришда тестда тўпаниши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 25 фоизи миқдориде имтиёз берувчи тавсиянома ҳақида билмайдиган одамнинг ўзи йўқ. Очиғи, нафақат минтақа, балки МДХ давлатларида ҳам бундай имтиёз яратилмаган.

Муддатли ҳарбий хизматчилар танлаган иқтисоликлари бўйича олий ўқув юртига ўқишга киришлари учун ҳарбий қисмда ҳафтасига камиде 4 соатлик бепул қўшимча машғулотлар ўтказиладиган ҳам соҳадаги ислохотлар ўзимизга ҳос ва мос эканидан далолат.

Тилга олинаётган қулайликлар нафақат имтиёз, балки ёш йигитнинг ҳаёт мактабида шаклланиши, маънавиятини, дунёқарашини бойитишида муҳим омил бўлмоқда.

Республикамиздаги барча олий таълим муассасаларида муддатли ҳарбий хизмат-

Бир ҳамкасбим «ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий ҳимоясига оид мақола ёзиб берсангиз», деб қолди. «Сизни айнан қайси йўналиши кўпроқ қизиқтиради?», дедим унга жавобан. «Ўзингиз яхши биласиз. Кўзга кўринадиган, салмоқли ҳижатларга эътибор қаратверинг. Масалан, уй-жой таъминоти». Шу жойига келганда мийғимда қулиб қўйдим. Бир томондан ҳамкасбимнинг соҳадаги ислохотларга андак бефарқлигини, иккинчи томондан ўзимиз ҳам жамоатчиликка бу ҳусусда кенгроқ тушунча ва маълумотлар беравермаслигимизни ўйлаб, қолдим.

дан резервга бўшатишдан ўғлонлар учун бепул махсус тайёрлов курслари ташкил этилиб, уларга етакчи мутахассислар жалб этилаётганини ҳам яхши биламиз. Бу ёшларнинг жамиятда ўз ўрнини топишларида муҳим имконият бўлмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари ҳарбий хизматчиларининг озиқ-овқат таъминотини такомиллаштириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарориға мувофиқ 2005 йилдан бошлаб ҳарбий хизматчилар учун янги,

ган кийим-кечак хизматининг иши ҳам сифат жиҳатидан янги даражага кўтарилди. Барча тоифадаги ҳарбий хизматчилар кийим-кечагини янада такомиллаштириш ҳамда уларнинг тажрибавий намуналари сифати устидан назоратни амалга ошириб бориш мақсадида Тажриба-конструкторлик экспериментал маркази ташкил этилди.

Президентимиз Ислам Каримовнинг 2005 йил 16 июнь кунги ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг қандай кечаётгани билан танишиш мақсадида Сурхондарё вилоятига ташриф буюргани, сафари давомида офицер Дилшод Насриддинов командирлик қилаётган ҳарбий жамоада бўлиб, ҳарбий хизматчилар учун яратилган шарт-шароитлар билан танишгани кечагидек ёдимда. Давлатимиз раҳбарининг шартнома бўйича хизмат қилаётган ҳарбийларга тураржойни ижарага олганлик учун белгиланган пул маблағлари миқдори билан шахсан ўзи қизиққани, уни ошириш юзасидан мутасаддиларга кўрсатмалар берганига гувоҳ бўлганман. Ватан ҳимоячиларига оталарча эътибор ва ғамхўрлигини яққол ҳис қилганман. Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, аниқроғи 2005 йил 30 июнда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучларининг ҳарбий хизматчиларини ижтимоий муҳофаза қилишни таъминлаш бора-расидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори эълон қилиниб, унга мувофиқ 2005 йилнинг 1 июлидан бошлаб тураржой билан таъминланмаган шартнома бўйича хизмат қилаётган ҳарбийларга тураржойни ижарага олганлик учун белгиланган пул маблағлари миқдори оширилди.

Ҳамкасбим сўраган уй-жой таъминоти мавзусида кўп ва ҳўп ёзганмиз. Бир сўз билан айтганда, замонавий ҳарбий шахарчаларни барпо этиш ва реконструкция қилиш, бу объектларда энг юксак талабларга ҳамда ҳарбий хизматчилар ва улар оилаларининг эҳтиёжларига жавоб берадиган қулай ижтимоий-маиший шароит ва инфратўлимавларни яратиш, ҳарбий хизматчиларни уй-жой билан таъминлаш бўйича амалга оширилаётган ишларнинг қўла-ми кенг.

Бугун мамлакатимизнинг кўпчилик ҳавас қилаётган иқтисодиётига, ривожига, маҳоратда ҳеч қимдан кам бўлмаган аскарига қараб, «Бобокалонимиз» Амир, Темурнинг «Бой мамлакатининг аскарни бақуват бўлур, аскарни бақуват мамлакат бой бўлур», деган гаплари ҳаёлдан ўтади. Ижтимоий ҳимоя мавзуси сабаб кўнглимдан кечаётган бу фикрлар аслида орагимизга симаётган фахр, ғурур, ифтихордир.

Алихон САФАРОВ,
подполковник

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Истеъдод» жамғармасида Қуроли Кучлар академияси ўқитувчилари малакасини ошириш, ўқув жараёнига замонавий илм-фан ютуқлари, янги педагогик технологиялар, интерфаол усуллари кенг татбиқ этишга қаратилган семинар-тренинг бўлиб ўтди.

ТАЪЛИМ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛИДА

Тингловчилар бир неча гуруҳларга бўлинган ҳолда назарий ва амалий машғулотларда иштирок этишди. Шу ўринда қайд этиб ўтиш жоизки, таълим самарадорлигини ошириш, қўзланган натижаларга эришишда бундай машғулотларнинг аҳамияти катта.

Назарий машғулотлар «Истеъдод» жамғармасининг малакали мутахассислари томонидан олиб борилди. Семинар-тренинг давомида тингловчилар таълим соҳасига оид меъриий ҳужжатлар ва улар билан иш юритиш, дарс жараёнида янги педагогик технологиялар ҳамда интерфаол усуллардан унумли фойдаланиш тўғрисида атрофлича маълумотларга эга бўлишди.

Қуроли Кучлар академияси билан ўзаро тажриба алмашиш, таълим соҳасида қўлга киритган ютуқларимизни ўрганиш бораида кўп йиллардан буюн самарали ҳамкорлик қилиб келамиз, — дейди жамғарма директори, педагогика фанлари доктори, профессор Абдунаби Пардаев. — Бу кадрлар тайёрлаш юзасидан зиммаимиздаги вазифаларимизни муваффақиятли бажаришда муҳим омил бўлмоқда. Мазкур семинар-тренинг ҳам ана шундай эзгу мақсад йўлида ташкил этилди.

Унга кўра Қуроли Кучлар академиясининг бир гуруҳ ўқитувчи офицерлари жамғармасининг малакали мутахассислари, ўқитувчи ва профессорларидан ўқув жараёнида мазсуни тингловчиларга янада чуқурроқ сингдириш, уларнинг ўзлаштириш кўрсаткичларини оширишга йўналтирилган замонавий педагогик технологиялар, интерфаол усуллар бўйича сабоқлар олишди. Энг муҳими, машғулотлар давомида мазкур усуллари тингловчилар билан биргаликда амалиётда қўллаб, унинг таъсири ва самарасини англаб етишди. Ўйлайманки, бу йўлдаги ҳамкорлигимиз миллий армиямиз сафларининг ҳар томонлама етук, билимли ва салоҳиятли кадрлар билан бойишига хизмат қилади.

Семинар-тренинг давомида фаолиятимизда ақсотиши мумкин бўлган қўллаб маълумотларни ўзлаштирдик, — дейди подполковник Равшан Юсупов. — Шиддат билан ривожланаётган бугунги гло-

баллашув шароитида Ватан тинчлигини асраш, фуқароларимиз хавфсизлигини таъминлашдек шарафли ва масъулиятли соҳада хизмат қилаётган ҳарбий хизматчиларнинг билимларини бойитиш, уларнинг қалбига юрт тақдирига дахлдорлик ҳиссини янада чуқурроқ сингдириш долзарб масала ҳисобланади. Бу эса ўз навбатида, офицер кадрларнинг малакасини ошириш, билимларини бойитишга жиддийроқ ёндашишни талаб этади. Аминманки, мазкур машғулот давомида олган билим ва қўникмаларимиздан фаолиятимизда унумли фойдаланиб, қўзланган натижаларга эришамиз.

Қуроли Кучлар академияси ўқитувчилари малакасини оширишга қаратилган семинар-тренингда эксперт сифатида иштирок этдим, — дейди педагогика фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат педагогика университети ўқитувчиси Малика Умарова. — Тингловчилар гуруҳларга ажралган ҳолда машғулотларда қатнашишди. Бунда ҳар бир иштирокчидан тақдим этилган мазсуни ҳимоя қилишда назарий машғулотлар давомида уларга намойиш этилган янги педагогик технологиялар, интерфаол усуллардан кенг фойдаланиш, тингловчиларни мавзуга оид ўқув ва кўргазмалар воситалар билан таъминлаш, шунингдек, шахсий тажрибасини унумли қўллаш талаб этилди. Машғулот жараёнида баҳолашда танланган педагогик технология ва усуллариинг мавзуга мослиги, тингловчиларга таъсири, ўзлаштиришдаги самараси, машғулот мобайнида талабаларни фикрлашга ва ижодкорликка ундай олиши, касбий маҳорати каби омиларга алоҳида эътибор қаратилди. Тингловчиларнинг оқлатилган вазифаларни мукамал адо этишга интилишгани, мутуахассислар томонидан ўргатилган билимлар қисқа фурсатда ўзлаштирилиб, амалда муваффақиятли қўлланилгани мени ҳам қувонтирди.

Семинар-тренинг якунида белгиланган дастурни пухта ўзлаштириб, керакли билим ва қўникмаларга эга бўлган ҳарбий хизматчиларга «Истеъдод» жамғармасининг сертификатлари топширилди.

Жамшид НИЁЗОВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИДА

(Давоми. Боши 1-бетда)

Олий суд судьялари, фуқаролик ва жиноят илри бўйича вилоят ва унга тенглаштирилган суд раислари, Олий Мажлис Сенати аъзолари, Қочилик палатаси депутатлари, ҳуқуқшунос олим ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда омм: ахборот воситалари ходимлари иштирок этган 1 лисда қўриб чиқилган масала юзасидан қарор қ қилинди.

Пленум мажлисида Ўзбекистон Республикаси прокурори Р.Қодиров иштирок этди.

Шу кунги Ўзбекистон Республикаси Олий суд умумий юрисдикция судларининг 2010 йилда судловни амалга ошириш бораидаги фаол ҳамда келгусидаги устувор вазифаларга беланган кенгайтирилган раёсат йиғилиши бў ўтди.

Йиғилишда давлатимиз раҳбари Ислам Карининг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қочилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлиси маърузасида суд тизими олдиға қўйилган вазларнинг ижросига алоҳида эътибор қаратилди.

2010 йилда мамлакат умумюрисдикция суд томонидан одил судловни амалга ошириш, фуларнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатни ҳимоя қилиш, ижтимоий адолат ва қонунворлигини таъминлаш бўйича муайян ишларга оширилди. Жумладан, фуқаролик ишлари бў судлар томонидан 292 мингга яқин фуқаролик қўриб чиқилди. Фуқаролик ишларининг 89,8 ф бўйича ҳал қилув қарорлар чиқарилди, шундан фойз иш бўйича даъво қаноатлантирилди.

Жиноят қонунчилигига киритилган ўзгариш қўшимчалар амалиётда ўз самараларини берм. Ярашув институти амалиётга жорий қилинган бўён ўтган вақт мобайнида 110 мингдан ортиқ жиноий жавобгарликдан озод этилди. Шу да 92 миллиард сўмдан ортиқ моддий зарарнинг ни қоплаган 17 минг 175 нафар шахсга нисн озолиқдан маҳрум қилиш билан боғлиқ жазо тайинланди.

Қамоққа олиш тарзидаги эҳтиёт чорасини қў ҳақидаги қаноатлантирилган илтимосномалари 2010 йилда 2009 йилдагига нисбатан 19,6 фоймайд.

Йиғилишда фуқароларнинг судларга муроийилдан-йилга ортиб бораётгани, бу ҳолат улағ ҳуқуқий ҳаётимизга ва суд орқали ўз ҳуқуқли тиклашга бўлган ишончи юксалаётганидан дат бериши қайд этилди. Бу судьялар зиммасига ҳада масъулият юклайди. Чунки ҳар бир музт қариладиган инсон тақдирини муҷассам. Шу маъноу қарорларнинг муҷоаатлари қонуний ва ўз вада ҳал этилиши суд ҳокимиятининг обрўсини иловчи асосий мезон эканлиги таъкидланди.

Танқидий руҳда ўтган йиғилишда судлар тоидан йўл қўйилган камчиликлар, судийнинг обға пугур етказадиган ҳолатлар ҳам атрофлича нама этилди. Йиғилишда муҳокама этилган малар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилин.

Норгул АБДУРАИЯ,
ЎЗА мур

ХАЛҚАРО ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦ

Г.Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт университетининг Тошқи шаҳридаги филиалида 1997 йилдан буюн ҳар йили анъанавий «Плеханов ўқишлари» йиғилишлари бўлиб ўт Қуни кеча университетда навбатда XXIV халқаро «Плеханов ўқишлари» ўтказилди.

Анжуманда вазирлик ва идоралар раҳбари, Россия Федерацияси ва бошқа хорижий давлар дипломатик корпус вакиллари, таниқли олимиларни ҳодимлар, олий ўқув юртилари ректорларрофессор-ўқитувчилари, аспирантлар, тадбирқик тузилмалари раҳбарлари иштирок этди.

Таъкидлаш жоизки, Г.Плеханов номидаги сия иқтисодиёт университетининг Тошкент шафхилиали таълим сифати ва моҳияти жиҳатидар йили иқтисодиқлар, топ-менежерлар, моливар, давлат идоралари ва йирқ хусусий корхоналаркетолоғлари сафини тўлдирувчи юқори малакутахассисларни тарбиялаш имконини берадидқаро илмий-амалий конференцияни ўтказишдсосий мақсад, таълим ресурсларини модернизлашга бўлган замонавий инновацион ёндашрни асослаш, инновацияларга асосланган ҳолда исоидиётнинг ижтимоий-иқтисодий ва ишлаб чиш тизимларини модернизациялашга оид манатимизда ишлаб чиқилган концепцияларни амалииришда стратегик ўзгаришлар хусусиятлариниклаш, миллий иқтисодиётлар тараққийотинингтий, услубий ва амалий масалаларини муҳокамаиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъари фаолиятини такомиллаштириш йўналишларибелгиллаш, бизнес-муҳитни янада ривожлантириуиича тақлифларни ишлаб чиқиш ҳисобланади.

Халқаро илмий-амалий конференцияда 1 ва секция мажлислари доирасида ҳозирги дининг муҳим иқтисодий муаммолари, хусусан ресикамиз Президентининг демократик ислохотлар янада чуқурлаштириш ва мамлакатда фуқаролиамиятини ташкил этиш концепциясида баён этил асосий ва устувор масалалар нуқтаи назаридиқрлар ўртага ташланди. Шунингдек, яли маҳ йиғилишда иқтисодиётни либераллаштиришроитида иқтисодий тараққийотнинг долзарб масалари бўйича таниқли олимлар ва амалиётчиларни маърузалари тингланди.

Анжуман якунида давлат тузилмалари ванфаддор вазирлик ҳамда идораларга тақдим э учун тавсиялар ишлаб чиқилиб, ўқишларнинг яқй резолюцияси қабул қилинди. Конференция нқаларига кўра энг яхши тезис муаллифлари хало илмий-амалий анжуман совриндорлари деб толинд и уларга дипломлар топширилди.

Дилором ИКИОВА

«Ватанпарвар» ташкилоти фаолиятидан

БАРЧА ШАРОИТЛАР ЯРАТИЛГАН

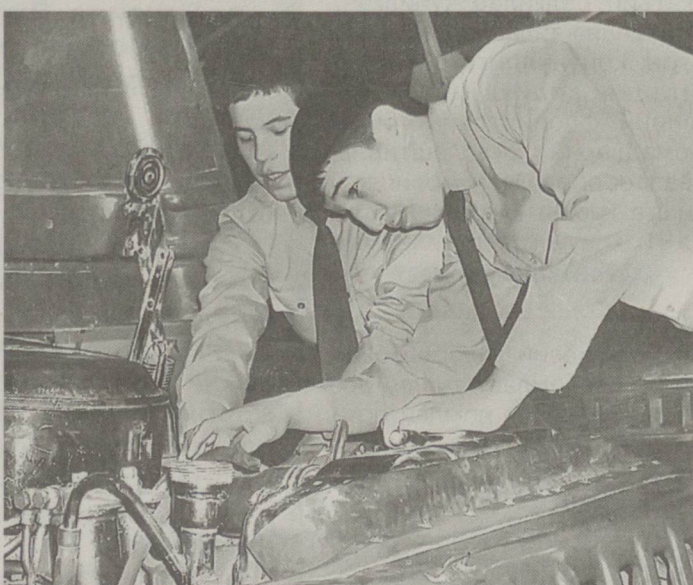
Бугунги кунда Миллий армиямиз сафларини мард, жасур ўғлонлар билан таъминлаш она-Ватанга садоқатли тинчлигимиз посбонларини тарбиялаш ва етказиб беришда мудофаага қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг муносиб ҳиссаси бор.

Бугун биз ҳикоя қилмоқчи бўлаётган Тошкент бирлашган техника мактаби ҳам ушбу ташкилот тасарруфидаги таълим масканларидан биридир.

Усиб келаётган ёш авлод, айниқса чақирув ёшига етган ўғлонларнинг таълим-тарбияси, касб-ҳунар эгаллашда ушбу ўқув муассасасининг муҳим ўрни бор.

— Чунки она — Ватан посбони бўлишдек муқаддас бурчага лойиқ деб топишган ўғлонлар аввал мудофаа бўлими тавсияси билан илк сабоқни бизда оладилар, — дейди Тошкент бирлашган техника мактаби директори Алишер Юсупов. — Ўқув машғулотлари қатъий ҳарбий интизомга амал қилинган ҳолда ўтилади. Ўқувчилар кун давомида бир хил формада ўқув ва амалий машқларни устоз-мураббийлари бошчилигида ўтишади. Мактабимизда Қуроли Кучларимиз учун ҳайдовчи-электрик ва радиоаолоқчилар, халқ хўжалиги учун оммавий техник касб ходимлари тайёрланади. Бундан ташқари автоспорт, катинг, автомобил, мотоцикл, курсантлар ўртасида ўқ отиш, қақирқакча бўлган ёшларнинг амалий кўпқураш бўйича тўғрақлар мунтазам фаолият кўрсатади.

— Ўқув, тақсил олиш, шу билан бирга ҳунар эгаллаш жараёнида ўқувчилар илк ҳарбий интизом қўникмасидан хабардор бўладилар, — дейди биз билан суҳбатда мураббий Абдурашул Қодиров. — Ёшлар учун мактабимизда барча шарт-шароитлар яратилган, синфлар озода, шинам, компьютерлар билан таъминланган, техникалар янгиланган, ўзимиз-

нинг «Матиз», «Нексия» машиналари олинган. 9 гектарлик майдонда автодом жойлашган, амалий машқ усталари бўлгуси Ватан посбонларининг аъло даражада ҳайдовчилик касбини ўрганишлари, хизматга борганда қийналмаслиги, тенгдошларига намуна бўлишлари учун пишиқ, пухта сабоқ берадирлар. Ҳим 2002 йилдан бери шу ерда ишлайман. Кейинги йилларда юз бераётган хайрли ўзгаришлар биз устозларни ҳам ўз устимизда ишлашга, ўқувчи-ёшларга яратилган шарт-шароитларни тўғри тушунириш, етказиб бериш, ундан унумли фойдаланишга ўргатишга ҳақиради.

Суҳбатдошимиз 14-январь Ватан ҳимоячилари кунинда «Шуҳрат» медали билан тақдирланди. Биз ушбу юксак мукофат билан Абдурашул Қодировни муқорабод этар эканмиз, у камтарлик билан «меҳнатларинг қадрланса,

кўнглинг тоғдек кўтарилиб, янада шижоат билан ишга киришиш истаги уйғонган экан», — дейди. — Бу мукофот бир менга эмас, балки барча ҳамкасбларимизга ҳам берилди, деб ўйлайман.

Шу ўринда айтиб ўтмоқчи эдим, табарруқ 80 ёшни қаршилаган онам борлар. Ушбу мукофотдан бошлари осмонга етди, қўнғиллари фахру қувончга тўлди, «Элга хизмат қилсанг, кам бўлмайсан, болам» дея дуо қилдилар. Бу — мени аянда руҳлантириб юборди. Ўйлайманки ҳар бир йигит она-Ватанга чин дилдан хизмат қилмоғи керак. Миллий армиямиз йигитларни ҳам жисмонан, ҳам маънан чинқитириб, ҳақиқий ватанпарвар, мард, жасур бўлиб воғга етишга хизмат қилади, яъни том маънодаги ҳаёт мактабидир.

Шоира МУҲАМЕДОВА
СУРАТДА: Тошкент бирлашган техника мактаби фаолиятиндан лавҳа

14 февраль — Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллуд топган кун

«Бобур ботирлигининг чеки бўлмаган, унинг бутун ҳаёти жасорат намуналари билан тўлиб-тошиб ётибди», деган эди рус шарқшуноси Н.Веселовский. Ҳақиқатан ҳам, Бобур шахси инсон матонатига қўйилган жонли ҳайкал. У ҳаётнинг барча машаққатларини чеккан инсон. Ўз яқинларининг хиёнати, Ватандан жудолик, жангу жадаллар изтироби, адолатсизликлар заҳмати, мулкисизлик ранжу меҳнати. Бундай дарду ғамларни енгиб ўтиш учун ақлан ва руҳан комил инсон бўлиш лозим. Бобурни дунёнинг тор туйғуларидан қутқарган нарса кўнгли кенглик ва руҳий комиллик мададидир.

Бобурнинг жасорати, унинг қийноқли ва нафосатли туйғу-кечинмалари адиб асарларида чуқур муҳрланган. Уларни ўқиган сари Бобур ибрати, унга мадад бўлган ёқимли туйғулар бизнинг руҳиятимизда ҳам улғайётганини ҳис қила бошлаймиз.

Айниқса, Заҳириддин Муҳаммад Бобур рубоийларида шоир истеъдодининг гул-тожлари жамланган дейиш мумкин. Уларда шоирнинг сўз қўллаш, тимсол яратиш, бадий санъатлардан фойдаланишдаги маҳорати яққол намоён бўлади.

Рубоий жанридаги асарларида бошқа жанрлардагига нисбатан шоирнинг ҳаётини кечинмалари, ўй-хаёллари, дарду армонлари, изтироби яққолроқ ифодаланади. Уларни ўқир эканмиз, Бобур шахсияти, унинг дунёқараш, қиёфаси, олам ва одамга муносабати борасида аниқ тасаввурга эга бўла борамиз.

Ёлғизлик, ёлғизланиш кўнглига хос. Инсоннинг вужуди ёлғиз бўлмайди. У ҳар доим атрофидagi жараён, ҳаракатдаги мавжудот билан алоқада. Кўнглининг иши кийин. Унинг дунёси ўзгача. Ўз тўғнларига ҳамонанг туйғулар уммонини излагани излаган. Бу йўл машаққатли. Баъзан тўфонлар зарбидан озор топса, баъзан ёлғизлик ва ғурбат шаробидан сархуш ҳолатга тушади. Биз Бобур рубоийларида шоир кўнглининг ана шундай турфа эврилишларини, жилвавларини кўрамиз:

Ғурбат туги ёлқон руҳи

Зардимниму дей,

Ё ҳажр чиқарган охи

Зардимниму дей,

Ҳолинг недурур, билурмусен

Дардимни,

Ҳолингни сўрайму, йўкса

Дардимниму дей.

Мазкур рубоийда Бобур ўз дарду армонлари тасвири орқали умумбашарий қимматга эга ғояларни илгари сурган. Дастлабки икки мисрада айрилиқ ва ҳижрон, унинг қилмишлари тасвирланади. Биринчи мисрада ҳажр ва у билан боғлиқ равишда саргайган ох ҳақида сўзланапти. Лирик қаҳрамон ҳолати тасвирларида «руҳи зард» ибораси асосий омил бўлиб хизмат қилган. У орқали биз ўзининг саргайишига олиб борувчи барча омилларни англаймиз, ҳис қиламиз. Иккинчи мисрадаги «охи сард» — яъни «совуқ ох» ибораси ҳам «руҳи зард»

иборасининг мантикий давоми эканлигини аниқлаш қийин эмас.

Бобур ҳам ўз шеърларида, мумтоз адабиётда бўлганидек, фикрларини табиатнинг ноёб, руҳоб ҳодисалари билан далиллаш аънанасига амал қилади. Маълумки, кузда совуқ кунларнинг бошланиши натижасида ўсимликларнинг бағрларини совуқ уради ва у саргайиб, ҳазонрези бошланади. Табиатдаги ана шу оддий ва табиий жараёндан Бобур бадий детал сифатида маҳорат билан фойдаланади. Табиат ва инсон ҳаётини параллел қиёслаб, лирик қаҳрамон руҳий ҳолатини ўқувчи кўз ўнгига, тасаввурда аниқ ифодалаб бера олади. Бобур шеъриятида сариқ ранг, ҳазонрези кўп қўлланилган бадий восита. Бундай тас-

Рубоийнинг дастлабки байтида лирик қаҳрамон руҳий ҳолатининг ташки манзараси тасвирланган бўлса, охири байтида унинг ички моҳияти ифодаси борасида фикр юритилади. Рубоийда фикрнинг кимга қаратилгани аниқ айтилмайди. Аммо унинг мазмунидан, мурожаат услубидан ва мумтоз адабиёт аънанасидан келиб чиқиб, дўста (эй дўст) мурожаат маъносиде яратилганини англашимиз мумкин:

Ҳолинг недурур, билурмусен

Дардимни,

Ҳолингни сўрайму, йўкса

Дардимниму дей.

Мазкур байтлар замирига умуминсоний муносабатлар борасидаги шоир ўй-фикрлари сингдирилган. Инсоннинг бир-бири-

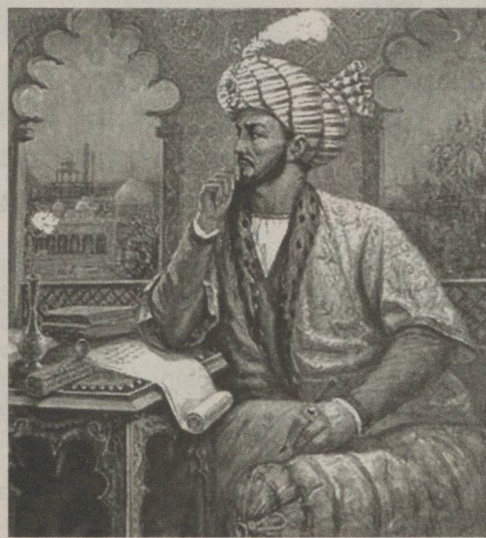
БАРҲАЁТ ШЕЪРИЯТ

вирлар кўп маъновий қамровга эга бўлади. Унда биз ёрдан айрилган ошiq ҳолати, Ватандан йироқдаги шоир руҳий кечинмалари ифодасини англаймиз. Демак, лирик қаҳрамоннинг юзи саргайган. Бунинг сабабчиси ҳижрон тудайли унинг кўнглидан чиқаётган совуқ ох тўфонлари.

Мазкур байтда айтилмоқчи бўлган шоир фикрларини моҳиятан чуқурлаштурувчи яна иккита сўз бор. Бу — ғурбат ва ҳажр сўзлари. Ғурбат луғатларида ғариблик, кимсасизлик, мусофирлик, ўз ватандан узоқда қолиш, тасаввуф луғатларида асл маънадан, аслиятдан айрилиш, узоқлашиш маъноларида изоҳланади. Ҳажр эса айрилиқ, тасаввуф луғатларида илоҳийликдан бошқа нарсаларга боғлиқлиш, моддийликдан қўнғил қўйиш маъноларида шарҳланади. Демак, лирик қаҳрамон ҳолатини аниқлашимизда шу икки сўз низоҳатда муҳим. Ғурбат ўзининг саргайишига, дард чекишига боис, ҳажр эса унинг умрини ҳазон этишга сабаб бўлган совуқ ох чекишига маҳкум этмоқда. Демак, ғурбат — руҳи зард, ҳажр — охи сард қурилмаси мазкур байтнинг устухон бандини ташкил этади.

га муносабати масаласига диққат қаратилади. Унинг табиатдаги бепарволик, лоқайдликка қарши шоир кўнглидаги исён ифодасини англаймиз.

Маълумки, ҳижрон, айрилиқ билан руҳий ёлғизлик туйғуси ҳамроҳ. Рубоийнинг биринчи байтида ҳажр ва унинг офатлари ҳақида сўзланган бўлса, иккинчи байтда унинг самараси бўлган ёлғизланиш борасида фикр юритилади. Руҳан аққаланган лирик қаҳрамон кўнглида соғинч туйғуси уйғонади ва у ўзига ҳамсухбат, кўнглини ёзувчи ва ёритувчи ҳамроҳ излай бошлайди. Бундай руҳий жараёни ифодалаш учун шоир мантикий тазоддан фойдаланади. У дўсти ҳолингни қандайлигини билишга ва ўз навбатида, аҳолидан сўзлашга эҳтиёж сезади. Қўринадик, биринчи байтда бевосита ғурбат, ҳажр сўзлари орқали лирик қаҳрамоннинг руҳий вазияти ҳақида хабар берилса, иккинчи байт биринчи байт билан мантикий изчиллик ҳосил қилади. Чунки ҳижрон дўсту ёрлардан айрилишга маҳкум этган, лирик қаҳрамон бир ҳамдарду ҳамсухбатга муҳтож. Унинг шундай аянкли руҳий ҳолатини

шоир руҳу санъати воситасида маҳорат билан ҳеч нарсани сўзламасдан, риторик сўроқлар воситасида тасвирлаб бера олган. Бу ҳол Бобурнинг шоир сифатида сўзга муносабати, уларни қўллашдаги ноёб маҳоратини кўрсата олади.

Бедрард ҳабиб билмади дардимни, Тўфроҳча кўрмади руҳи зардимни. Мендин неча кўнглида

Губори бўлғай,

Кетдим, муна эмди топпағай

Гардимни.

Мазкур рубоий гўё олдинги рубоийнинг давоми сифатида яратилгандек таассурот уйғотади. Биринчи асарда шоир мурожаатда «билурмусен дардимни» дейилса, иккинчи асарда тўғридан тўғри «бедрард ҳабиб билмади дардимни», дея ўз хулосасини ошқора баён этади. «Руҳи зард» иборасининг иккинчи мисрада келтирилиши ҳам иккала асарнинг яратилишида боғлиқлик борлигини кўрсатиб туради.

Иккала рубоийда қофия учун деярли бир хил сўзларнинг қўлланиши ҳам (зард, дард, сард, гард) уларнинг ақин кайфияти ва руҳий ҳолат маҳсули эканлигидан далолатдир.

Иккала рубоийда ҳам шоир муҳим умумбашарий ғояни илгари суради. Инсонни ағлаш, бир-бирини ғанимат билиш, атрофдаги борлиқни ардоқлай олиш каби туйғулар тасвиридан маҳорат билан ифодалайди. Бундай кечинмалар комил инсон ғоясининг бош мезонларидандир. Шу жиҳати билан мазкур рубоийлар комил инсон тарбияси учун, бугунги кунда давлатимизнинг бош шiori бўлган юксак маънавият макониға эришмоқ учун муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Бобур асарларининг барҳаётлиги ва аҳамияти ҳам ана шунда.

Икбол АДИЗОВА,

филология фанлари номзода

Олий таълим масканларида

АЖДОДЛАРИМИЗ

МЕРОСИНИ ЎРГАНАМИЗ

Тошкент Давлат техника университетиде Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудига бағишланган анжуман ўтказилди. Тадбирда ТДТУ профессор-ўқитувчилари «Баркамол авлодни тарбиялашда буюк аждодларимиз ижодининг аҳамияти», «Бобур асарларида маънавият масалалари юритилиши» мавзуларида маърузалар қилишди.

ТДТУ проректори Қ.Шоназаров тадбирни очар экан, буюк аждодимиз ижодий меросини ўрганишнинг аҳамияти ҳақида гапириб, Бобур асарларида бугунги кунда ҳам эътиборга лойиқ, қолаверса, долзарб бўлган айрим ижтимоий-ахлоқий масалалар устида тўхталиб ўтди. Бу борада «Бобурнома» асари ҳақида янги маълумотларни ҳам қайд этди. Таъкидланганидек, шеъриятимиз даҳоси қолдирган бой адабий мерос уммон каби чексиз, бу уммондан дуру жавоҳирлар териш кўнгли аталиши мумкинлигини обод айланди. Зеро, обод кўнглиларда гард бўлмайди, гардсиз кўнгли эса покдир.

Дарҳақиқат, комилликнинг пойдевори уқилиқдир. Бобур асарларини ўқиш, уқиб ва ағлаш бизни комиллик сари етаклайди.

Маърузалардан сўнг талабалар томонидан тайёрланган саҳна кўринишлари намойиш қилинди. Ёшлар ўз чиқишларида Заҳириддин Бобурнинг ҳикматли сўзлари, ғазаллари, рубоийларини мутлолаа қилишди, аждодимиз ҳақидаги аллоамаларнинг фикрларини ҳам келтириб ўтишди.

Айтиш жоизки, биз, талабалар, Бобурнинг ҳаёти ва ижоди билан аждодларимизга бағишланган туркум дарслар жараёнида ҳам яна бир бор танишишга муваффақ бўлдик.

Собир Йўлдошев,
Тошкент давлат техника университети талабаси

Улуғ ўтмишдошимизнинг асарларини тадқиқ этиш, таржима қилиш ишлари нафақат унинг ватани — Ўзбекистонда, балки чет-элларда ҳам амалга оширилмоқда — Америка, Европа, Осиёнинг кўплаб мамлакатларида йилдан-йилга ривожланмоқда, тадқиқотчилар сафи ортиб, илмий изланишлар кўлами кенгайиб, чуқурлашиб бормоқда.

Япониялик бобуршунос профессор Эйжи Ману, америкалик шарқшунос ва бобуршунос профессор Уилер Тэкстон, французиялик профессор Баке Грэмон, туркиялик доктор Билал Йўжил, доктор Танжу Сейхан хоним, ҳиндистонлик профессор Қамар Райис ва бошқа олимлар ушбу соҳага салмоқли улуш қўшмоқдалар. Доктор Танжу Сейханнинг «Мубайин» асари бўйича илмий изланишлари, доктор Билал Йўжил таъйёрлаган Бобур девони нашри, мисрлик олиманинг «Бобурнома»ни араб тилига таржима қилганини кўрсатиб ўтиш керак. Бундан ташқари, Бобур ва Бобурийлар мероси ҳақида илмий, бадий ва публицистик асарлар ҳам кўплаб чоп этилган. Бу ерда бир нечасини санаб ўтамиз: ҳинд тарихчиси Л. Шарманинг «Бобурийлар салтанати», америкалик олим С. Беркнинг «Ақбаршоҳ — бобурийларнинг энг буюғи», инглиз адабисы Р. Годеннинг «Гулбадан» асари. Қамар Райиснинг «Бобур шахсияти ва шеърияти» номли китоби 2002 йилда Ҳиндистонда урду тилида чоп этилди, 2007 йилда эса Тошкентда Ўзбекча таржимаси нашр этилди ва бошқалар.

2008 йилда Бобуршоҳ таваллудининг 525 йиллиги муносабати билан Халқаро илмий-маънавий анжуман ўтказилди. Унда қатнашиш учун АҚШ, Хитой, Англия каби ўндан ортиқ мамлакатлардан бобуршунослар ташриф буюрдилар. Улар бобуршунослик соҳасидаги янгиликлар ҳақида қизиқарли маърузалар билан чиқдилар, сўнгги йилларда шу йўналишда эришилган ютуқлар, янги изланишлар хусусида фикр юритилди.

Эрондаги «Салтанат кутубхонаси»даги «Заҳириддин Муҳаммад Бобур қуллиёти» мавзудлиги ва унга 1528 йилда тартиб берилгани каталогларда қайд этилган эди. 1528 йилда тартиб берилди, деган сўз «Қуллиёт» (барча асарлар тўплами) Бобурнинг ҳаётлик чоғида тузилган, бинобарин у Бобур назаридан ўтган, яъни аслият билан деярли тенг деган маънони билдиради. Агар ҳақиқатан ҳам шундай бўлганда, мазкур нашрнинг топилиши ва эълон қилиниши бобуршуносликдаги энг катта қадиёт билан баробар бўлар эди. Бундай асарни кўриш ва

ундан фойдаланиш ҳар қандай бобуршуноснинг орзуси эди. Нихоят, 2004-2005 йилларда Халқаро Бобур фонди ва профессор Саидбек Ҳасановнинг ҳаракатлари билан «Қуллиёт»ни кўриш имкониятига эга бўлдиқ — унинг ксеронусхаси кўлга киритилди ҳамда уни С. Ҳасанов чуқур таҳлил қилиб чиқди. Лекин натижалар мутахассислар кутганидек бўлиб чиқмади. 1528 йил «Қуллиёт»нинг охирига жойлаштирилган «Мубайин» асарини битилган вақти (1528 й.) билан чалқаштириб, «Қуллиёт» тартиб берилган пайт дейилган экан. С. Ҳасанов унинг бир қанча нуқсонлари борлигини аниқлади. Масалан, «Мубайин» асариде бир қанча сарлавхалар йўқ, 700 дан ортиқ байт тушиб қол-

ёзувидан фарқ қиладиган янги ёзув турини ихтиро қилади ҳамда у ҳақда ҳижрий 904 (1504) йил воқеаларида биттагина гап билан баён қилади: «Ушбу маҳалларда «Бобурий хатти»ни ихтироъ қилдим». «Бобурнома»нинг яна бир ерида мазкур хат ҳақида сўз кетади: «...Мурғобта мизролар била мулоқот қилганда, Қози Ихтиёр ва Муҳаммад Мир Юсуф била келиб мени кўрдилар, Бобурий хаттидин сўз чикти, муфрадотни тилади, битидим. Ушал мажлисда муфрадотни ўқуб қавоидини битиб, нималар битиди».

«Хат»нинг намунаси биринчи марта 1645 йилда битилган Уэффа Шарқшунослик институтиде сақланганда «Ажойиб ат-табақот» деган асардан тасодуфан топилган ҳамда бу топилма

мана шу алифбода ёздириб, Мақкага жўнатган, лекин у манзилга етиб бормаган. Чунки муқаддас китобнинг араб ёзувидан бошқа ёзувда битилишини дин аҳли тасаввур ҳам қила олмас эди. Қуръоннинг ўша нусхаси яқинда Эроннинг Машҳад шаҳридаги кутубхонадан топилиди ва Бобур номидаги Халқаро жамғарма унинг фотонусхасини Ўзбекистонга келтирди.

Ёзувини ўрганиб чиққан эронлик олим бў ўша Бобур подшоҳ ихтиро қилган хатда битилган, деган фикрга келган. Лекин афғонистонлик олим Абдулхай Ҳабибий эса «Бобурий хат»даги 29 та харф билан Гулчини Маъний «Мушаффи Бобурий»дан фойдаланиб, форсий муодили билан кўрсатиб берган харфларга таққослаганда, биронта харфи ҳам бир-бирига ўхшамаслигини таъкидлайди.

Масаланинг мана шу жиҳатларини назарда тутиб, афғонистонлик тадқиқотчи Муҳаммад Ҳалим Ёркин «Бобурий хат»нинг барча хусусиятлари бўйича илмий иш устида ишламоқда ҳамда мана шу изланишнинг дастлабки натижаси сифатида Афғонистонда араб ёзувида «Бобурий хат» номли рисола чоп эттирди.

Бобуршуносликдаги энг янги илмий ютуқ сифатида доктор Шафига Ёркин «Бобурнома»нинг «Қобул» қисмини дарий тилига ўғириб, алоҳида китоб шаклида Афғонистонда нашр қилгани, афғонистонлик бобуршунослар «Бобурнома»нинг араб ёзувидаги тўлиқ матнини чоп этганилигини алоҳида таъкидлаш керак. Афғонистонлик мутахассисларнинг катта ва сермашаққат меҳнати маҳсули бўлган «Бобурнома» наشري аслият алифбоси — араб ёзувида тайёрланган биринчи оммавий нашр эканлигини билан ва бобуршуносликка қўшилган улуш сифатида қадрлидир.

Хулоса қилиб айтганда, бобуршуносликда янгидан янги ютуқлар кўлга киритилмоқда, Бобурнинг ўлмас меросига бўлган қизиқиш тобора ортиб бормоқда. Бу эса улуғ ватандошимиз асарларининг бебаҳо эканлигидан, жаҳон маданиятига катта ҳисса бўлиб қўшилганлигидан дарак беради.

Ансориiddин ИБРОХИМОВ,
филология фанлари доктори

БОБУРШУНОСЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

ган; «Бобурнома»нинг ҳам кўплаб саҳифалари йўқ ва ҳоказо. Лекин шу камчиликларига қарамай, асарнинг бошқа қўлёна нусхаларига тузатиш қилишда ундан манба сифатида истифода этиш мумкин. Бу ерда бир нарсани таъкидлаш зарур, деб ҳисоблаймиз: ушбу анжуманда профессор Э. Ману «Қуллиёт»нинг тўлиқ эмаслигини эътиборга олиб, уни «Қуллиёт» эмас, «Бобур асарлари тўплами» деб аташ мақсадга мувофиқдир, деган фикр билдирди.

525 йиллик муносабати билан Заҳириддин Муҳаммад Бобур асарларининг бир қанча нашрлари юзага келди. Чунончи, Эргаш Очилов тузган шеърлар («Сочинениг савдоси тушти...»), В. Раҳмонов ва К. Муллаҳўжаева амалга оширган «Бобурнома»нинг ҳозирги ўзбек тилига таъдиди, «Бобурнома» русча таржимасининг тузатилган (В. Раҳмонов амалга оширган) янги нашри шулар жумласидандир. Заҳириддин Бобур яратган бир янгилик анчадан бери бобуршунослар орасида баҳс-мунозараларга сабаб бўлиб келган эди. 20-21 ёшларда араб

Сўранг, жавоб берамиз

Янги рукн:

«ТАДБИРКОРГА ҲУҚУҚИЙ ЁРДАМ»

«Оқшом» газеталари таҳририяти кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилида ишбилармонларнинг ҳуқуқий билимларини янада ошириш, уларнинг дуч келишлари мумкин бўлган муаммоларга ечим топишларига кўмаклашиш мақсадида «Тадбиркорларга ҳуқуқий ёрдам» янги рукнини ташкил этди. Ушбу рукн остида тадбиркорларни қизиқтирадиган саволларга Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг тажрибали мутахассислари жавоб берадилар.

Савол: ҳўжалик судида процессуал ҳуқуқий ворислик нимани ағлалади?

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Ҳўжалик процессуал кодексининг 39-моддасига кўра, тарафлардан бири низоли ёки ҳўжалик судининг ҳал қилув қарори билан аниқланган ҳуқуқий муносабатдан чиқиб кетган тақдирда (қайта ташкил этилиш, талабдан бошқа шахс фойдасига воз кечиш, қарзининг бошқа шахсга ўтказилиши, фуқаронинг ўлими ва бошқа ҳолларда) суд бу тарафни унинг ҳуқуқий вориси билан алмаштириб, бу ҳақда ўз ажримини, ҳал қилув қарори ёки қарориде кўрсатади. Ҳуқуқий ворислик процессининг ҳар қандай босқичида амалга оширилиши мумкин.

Шунингдек, ҳуқуқий ворислик процессга киришгунига қадар амалга оширилган барча ҳаракатлар ҳуқуқий ворисга ўрнини бўшатиб берган шахсга қай даражада мажбурий бўлса, ҳуқуқий ворис учун ҳам шу даражада мажбурийдир.

Савол: ҳўжалик судига қандай ишлар тааллуқли?

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Ҳўжалик процессуал кодексининг 23-моддасига биноан ҳўжалик судлари: Биринчидан, иқтисодийёт соҳасида юридик шахслар, юридик шахс тузмаган ҳолда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган ва яққа тартибдаги тадбиркор макomini қонунда белгиланган тарзда олган фуқаролар ўртасидаги фуқаровий, маъмурий ва бошқа ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқадиган низоларга доир ишларини;

Иккинчидан, иқтисодийёт соҳасида ташкилотлар ва фуқароларнинг ҳуқуқлари вужудга келиши, ўзгариши ёки бекор бўлиши учун аҳамиятга эга бўлган фактларни аниқлаш тўғрисидаги ишларни;

Учинчидан, ташкилотлар ва фуқароларнинг банкротлиги тўғрисидаги ишларни кўради.

Савол: ҳўжалик ишлари бўйича қайси мазмундаги суд ҳужжатлари дарҳол ижро этилади?

Жавоб: Ўзбекистон Республикаси Ҳўжалик процессуал кодексининг 146-моддасига кўра давлат органларининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ҳужжатларини ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги ҳал қилув қарорлари, шунингдек келишув битимини тасдиқлаш тўғрисидаги ажримлар дарҳол ижро этилади.

Каримжон КОМИЛОВ,
Тошкент шаҳар ҳўжалик суди раиси

ҲУРМАТЛИ ЮРТДОШЛАР!

Агар сизнинг қонуний ҳуқуқларингиз бузилса, ҳеч иккиланмай Адлия вазирлиги ёки унинг худудий бошқармаларидаги «Ишонч телефони»га кўнғироқ қилишни унутманг. Адлия идораларининг мутахассислари сизнинг ҳақ-ҳуқуқингизни ҳимоя қилишга ва бузилган ҳуқуқингизни тиклашга ёрдам беради!

	(371) 008, 236-26-99,
1. Ўзбекистон Республикаси	233-47-68, 236-05-09,
Адлия вазирлиги	236-79-24
2. Қорақалпоғистон Республикаси	(361) 008, 223-34-00,
Адлия вазирлиги	223-71-93
3. Тошкент шаҳар адлия бошқармаси	(371) 008, 262-92-42,
	269-14-45
4. Андижон вилоят адлия бошқармаси	(374) 008, 224-45-94,
	222-30-89
5. Бухоро вилоят адлия бошқармаси	(365) 008, 223-74-16,
	223-21-20
6. Жиззах вилоят адлия бошқармаси	(372) 008, 771-64-71
7. Қашқадарё вилоят адлия бошқармаси	(375) 008, 223-01-64,
	223-01-73
8. Навоий вилоят адлия бошқармаси	(436) 008, 223-80-47,
	223-01-38
9. Наманган вилоят адлия бошқармаси	(369) 008, 226-51-93,
	226-36-62, 226-78-93
10. Самарқанд вилоят адлия бошқармаси	(366) 008, 233-04-62,
	233-13-59
11. Сурхондарё вилоят адлия бошқармаси	(376) 008, 223-26-84
12. Сирдарё вилоят адлия бошқармаси	(367) 008, 235-09-69,
	225-41-19, 225-19-50,
	225-30-50
13. Тошкент вилоят адлия бошқармаси	(371) 008, 226-50-98,
	280-51-0

Кўргазмалар

МАДАНИЯТЛАР УЙҒУНЛИГИ АКС ЭТГАН

Ўзбекистон Тасвирий санъат галереясида рангтасвирчи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Николай Шиннинг «Муҳаббат ҳақида афсона» номли шахсий кўргазмаси очилди.

даси учун керакли воситани танлайди. Айни пайтда туйғулари, мусика, одамлар жойлашган ўз дунёсини ва ўз бадиий тилини яратди. Рассом қатор ишларида ҳикоя қилиш иштиёқи билан маконга сингиб кетадиган барча тафсилотларни муҳраб, уйғунлиқнинг унгагина очилган чегарасини тасвирлаш йўлидан боради. Асарларига хос манзаралилик ва шартлилик Ўзбекистон халқ амалий безак санъатидаги каби Корейда ҳам анъанавий ҳисобланади ва

айни шу хусусият уни бошқалардан ажратиб туради. — Николай Шиннинг истейдоди ўзига бўлган қатъий талабчанлик эвазига ривожлани, — дейди санъатшунос Камола Оқилова. — Рассомнинг ижодий ишлари олдиндан ишлаган ўнлаб, айрим ҳолларда эса юзлаб тасвирлари алоҳида олинган график ижод сифатида гавдаланади. 60-70 йилларда Николай Шин «Муҳаббат ҳақида афсона» деб ном олган рангтасвир асарлари туркуми ва шу билан бир вақтда, график асарлари туркуми устида иш олиб борган. Тасвирий санъатдаги бу икки йўналиш мавзунинг турли услубий кўринишда очиб берилишига сабаб бўлди. График иш-

ларга хос пухталиқ шаклларнинг чизгилар орқали намоён бўлишига имкон берса, рангтасвир асарларидаги қиёфалар ҳиссиёти ранг пластикасининг умумийлиги билан белгиланади.

Айтиш жоизки, «Муҳаббат ҳақида афсона» номли асарлар туркуми Алишер Навоий ижодига бағишлаб яратилган бўлиб, кўргазмада намоийиш этилган ҳар бир асар томошабинни буюк шоир ҳаёти ва қолаверса унинг қолдирган битмас-туғанмас бой ижодий мероси ҳақида фикр юритишга қорлайди.

Гулором ҲАМИДОВА
СУРАТДА: кўргазмадан лавҳа.
Алексей Попов олган сурат

Қадимда ҳамиша табиблар беморнинг қадди-қомати, табиати, тана тузилишига назар ташлаб, бир муқим фикрга келиб, касалликка ташхис қўйишган. Табиблар бемор қонининг қуюқ-суяқлиги ва бошқа биологик намуналарини ўрганишга ҳаракат қилганлар. Қаранг, тирноқларнинг ташқи кўринишига қараб ҳам беморнинг дардини аниқлаш мумкин экан.

Билиб қўйган яхши

КЎП ХИСЛАТЛАРДАН
ХАБАРДОР БЎЛАСИЗ

Инсоннинг аъзойи баданида ортиқча нарса йўқ деса бўлади. Қўл бармоқлари болишчаларини қоплаб турган мугуз пластинкачаларни тирноқ деб юритамиз. Тирноқ ҳам инсоннинг ҳаётий фаолиятида маълум даражада аҳамиятга моликлиги билан ажралиб туради. Қўйингчи, товонга кирган зирагчани ҳам ана шу тирноқлар воситасида олиб ташлаймиз.

Тирноқ бир кеча-кундузда ўрта ҳисобда 1-2 миллиметр ўсади, тахминан юз кунда у тўлиқ янгиланади. Тирноқнинг ўсиши кишининг ёши, жинси, аъзоларининг умумий ҳолати билан боғлиқ. Қаттиқ тирноқлар — фақат жозибали, кўркем бўлибгина қолмай, балки мазкур шахснинг умумий соғлиғи рисоладагидек эканлигидан дарак беради.

Тирноқларнинг ҳаддан ташқари кунгурдор, думалоқлиги ўпқада муаммолар мавжудлигидан нишона.

Тирноқларнинг нуқрасимон оқишлиги ва усти букилганлиги камқонликдан далолат беради.

Қалин ва секинлик билан ўсадиган тирноқлар кишининг асаби бузилганидан, жиззакчилик балосига йўлиққанидан «хабардор» қилади.

Тез синиб кетадиган тирноқлар бемор аъзоларида модда алмашинувининг бузилиши, шунингдек ички безлар фаолиятида нуқсонлар борлигидан нишона ҳисобланади.

Тирноқ ҳошиясига ва нақш чизикларига назар ташлаб, касаллик аломатидан огоҳ бўлиш мумкин. Узунасига кетган чизиклар организмда темир унсурининг кўпайиб кетганлиги, ички гормонларда нуқсонлар пайдо бўлганлигини кўрсатади.

Мабодо тирноқ сатҳи қўқариброк турган бўлса, юрагида дарди борлигидан аломатдир.

Тирноқлари оқ бўлса, у одамнинг меъда фаолиятида, шунингдек қалқонсимон

безда камчиликлар борлигидан далолатдир.

Тирноқларнинг бемавруд синиши киши аъзоларида у ёки бу дармондориларнинг етишмаслигидан бўлиши мумкин. Чунанчи, тирноқларнинг синиши организмда В гуруҳи дармондорилари ва кальций унсурининг етишмаслигидандир.

Киши аъзоларида темир ва руҳ унсурлари танқислигидан тирноқлар нотекис бўлиб ўсади. Мабодо тирноқлар заъфарон-сарик рангли касб этган бўлса, унда киши замбуруғли хасталикларга илашиб қолганига «ишоради».

Юқорида зикр қилиб ўтганимиздан кўриниб турибдики, тирноқларнинг ўзига яраша ҳаётий «хизматлари» бор. Шунинг учун тирноқларни росмана, соғлом тутиш катта аҳамият касб этади. Мабодо ҳар бир киши санитария-гигиена қоидаларига риоя қилмаса, организмни етарли озиқа моддалар билан таъминлаб турмайдиган бўлса, унда тирноқ билан боғлиқ бир қатор хасталикларга учраши мумкин.

Тирноқлар кислота, ишқор, юкуччи сунъий воситалар, органик эритувчилар ва бўёқларга таъсирчан бўладилар. Шунингдек арзимаган шикастланиш, (микроблар, замбуруғлар) ҳам тирноқларнинг озорланишига олиб келади. Тирноқ пластинкаларининг ўзгариши тиб тилида «онихия» ва уни ўраб турган тўқиманинг яллиғланиши — «паронихия», пластинканинг катталаниши ёки кучайиб кетиши — «микроонихия» деб аталади.

Бир вақтлар табиблар бармоқларни асл хина билан бўяб туришни тавсия қилар эдилар. Бундай табибий амал тирноқларни касалликларга учратмай, рисоладагидек ўсишига ёрдам беради.

Маннон НАБИЕВ,
доришунос

Спорт

МУСОБАҚА ҚИЗҒИН ПАЛЛАДА

Пойтахтимизда футбол бўйича ўтказилаётган Ўзбекистон Профессионал футбол лигаси кубоги мусобақасининг гуруҳ беллашувларида жамоалар навбатдаги тур учрашувларини ўтказди.

«В» гуруҳида дастлабки икки турдаги галабаси эвазига мuddатидан олдин чорак финалга йўлланма олган пойтахтнинг «Бунёдкор» жамоаси сўнгги учрашувида «Локомотив-БФК» (Тошкент) футболчиларидан 1:2 ҳисобида мағлубиятга учради. «Локомотив-БФК» жамоасига галаба келтирган голларга А.Сидоров муаллифлик қилди. Жавоб тўпини Д.Жўраев пенальтидан киритди. Бу гуруҳда «Локомотив-БФК»дан ташқари, Тошкент вилояти терма жамоасида ҳам кейинги босқичга чиқиш учун имконият бор. Бунинг учун Тошкент вилояти футболчилари қолган икки учрашувида «Локомотив-БФК» ва «Сафдор» (Тошкент) футболчиларини мағлуб этиши лозим.

«Д» гуруҳидаги тўрт жамоа иккинчи турдан сўнг бир хил — учтадан очко тўплади. Дастлабки турда мағлубият алламинчи тўтган Жиззахнинг «Сўғдиёна» жамоаси қўйи лига вакили «Қорасарой» (Тошкент) дарвозасига жавобсиз учта тўп киритди. Жиззахликларга галаба келтирган голлардан иккитаси А.Абдурахмонов, биттаси Т.Дадашев ҳисобига ёзилди.

Биринчи лигадаги пойтахт вакиллари — «Оқтепа» ва «НБУ-Осиё» жамоаларининг ўзаро баҳсида октабелликлар 4:0 ҳисобида зафар кучди. Бу учрашувнинг биринчи бўлимида Л.Назиров рақиб дарвозасига иккита тўп киритган бўлса, ўйиннинг иккинчи ярмида П.Пуришкин «дубль»га эришди.

Зоҳир ТОШХҲАЕВ,
ЎЗА шарҳловчиси

«01»

ТАРТИБ-ҚОИДАЛАРГА РИОЯ ҚИЛИНГ

Янги уй-жойлар қуриладиган кўча бўйлаб кетаётгандим, бир кекса киши тўхтатиб, мурожаат этиб қолди:

— Ўғлим, иккита турар жой ўртасига, тунука томдан кейин нима учун бир метрдан баяндрок қилиб ёш тирилганига ҳайрон бўлиб турибман. Бу исрофгарчилик эмасмикин?

Отахонга батафсил тушунтиришга тўғри келди.

— Бир қарашда шундай туюлиши мумкин. Лекин икки хонадоннинг уй-жойи ташаган жойда, том қисмидан кейин ҳам шундай ўзига хос деворнинг бўлиши катта аҳамиятга эга. Ёнгинг хавфсизлигини таъминлаш тартиб-қоидалари шунга тақозо этади. Аввало, хонадонларда ҳеч қачон ноҳушлик бўлмасин, эҳтиёт шарт, мабодо у ёки бу уйда ёнгин чикса, олов алангаси қўшни томонга эмас, балки юқорига ўрлаши учун шундай йўл тутилди.

— Тушунтириб берганинг яхши бўлди, бундай деворнинг вазифасини билиб олдим. Юқоридаги савол-жавобдан кейин бу ва бошқа маҳаллаларда ёнгин хавфсизлигини

таъминлаш бўйича суҳбатлар ўтказишни янада жонлантириб юбордик. «Баҳор», «Турон», «Олмачи», «Азамат» ва бошқа маҳаллаларда ўтказилган йиғилишларда берилган саволларга жавоблар қўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Янги қурилышларда ёнгин хавфсизлигига риоя этиш масалаларидан ташқари электр, газ асбоб-ускуналаридан тўғри фойдаланишга доир зарур тавсиялар берилди.

Аҳоли ўртасида олиб бориладиган тушунтириш ишлари туфайли туманда 2010 йили умумий ёнгинлар сони 2009 йилга нисбатан қарийб 40 тага камайди, энергия ресурсларидан фойдаланишда эҳтиётсизлик сабабли ўт чиқиши ҳолатлари эса 30 тага камайган. Бугунги кун талаби эришган натижалар билан чекланмай, 2011 йилда иш фаолиятимизни янада кенгайтиришни тақозо этмоқда.

Асқар КЕНЖАҚУЛОВ,
Мирзо Улугбек тумани ИИБ
ЎХБ инспектори, майор

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР / ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«Республика Кўчмас мулк биржаси»

ЎАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидан ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига «O'zbekiston sanoat-qurilish banki» ОАТБ Бошқарувининг 16.08.2010 йилдаги 49/2-сонли қарорига асосан «O'zbekiston sanoat-qurilish banki» ОАТБ Тошкент вилояти минтақавий филиалига тегишли, Тошкент шаҳар Абай кўчаси, 10 «А»-уй манзилида сақланаётган кўчидидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда:

1. «Дамас» русумли, давлат рақами 10АХ594 бўлган, 2004 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 1 219 000 сўм.

2. «Тико» русумли, давлат рақами 10АУ165 бўлган, 2003 йилда ишлаб чиқарилган автотранспорт воситаси. Бошланғич баҳоси — 5 233 000 сўм.

Аукцион савдоси 2011 йил 16 март кuni соат 10.00да бўлиб ўтади.

Юқоридаги автотранспорт воситалари 2011 йил 16 мартдаги аукцион савдосида

сотилмаган тақдирда, ушбу автотранспорт воситасининг такрорий аукцион савдоси 2011 йилнинг 24 ва 31 март кунлари соат 10.00да бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдоси ўтказилишидан бир соат олдин тўхтатилади.

Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закат келишувга асосан объект бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатла пулини РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон ф-даги қўйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000300571452114, МФО: 01036, ИНН: 200933850. Манзил: Тошкент ш., Олмазор т., 1-Қорақамиш кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz. Лицензия: DB 001 №000004.

«Республика Кўчмас мулк биржаси»

ЎАЖ бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибидан ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига такроран Мирзо Улугбек тумани СИБ томонидан Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 06.05.2010 йилдаги 1004/2665-сонли ижро ҳужжатига асосан, «KARAT STROY» МЧЖга тегишли қўйидаги мулкларни қўйилмоқда:

1. Тошкент шаҳар Миробод тумани, Ойбек (Авлиё ота) кўчаси, 50-уйнинг 1-қаватида жойлашган, умумий майдони 154 кв.м. бўлган «Нотураж жой». Бошланғич баҳоси — 226 611 883 сўм.

2. Тошкент шаҳар Миробод тумани, Ойбек (Авлиё ота) кўчаси, 50-уйнинг 1-қаватида жойлашган, умумий майдони 118 кв.м. бўлган «Нотураж жой». Бошланғич баҳоси — 226 611 883 сўм.

Аукцион савдоси 2011 йил 16 март кuni соат 11.00да бўлиб ўтади. Савдога қўйилган мулклар билан туман суд ижрочилари бўлимининг вакили иштирокида бевоcита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда тўхтатилади.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закатла келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатла пулини, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон ф-даги қўйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000300571452114, МФО: 01036, ИНН: 200933850., Манзил: Тошкент ш., Олмазор т., 1-Қорақамиш кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Эълонлар: 233-28-95,
236-57-65. факс: (371) 232-11-39.
Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба
ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563
ISSN 2010-9229

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ,
офсет усулида босилади.
4581 нусхада босилади.
Қўроқ бичими А-2

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир
Акмал АҚРОМОВ

Манзилимиз: 100029,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

МАШРИҚЗАМИН —
ҲИКМАТ БЎСТОНИ

ЎЗБЕК ХАЛҚ МАҚОЛЛАРИ

ИБРАТ ҲАҚИДА

Тенгсиз билан тенг бўлма!

Тушингни сувга айт!

Тўйга борсанг, тўйиб бор,
Ёмонлигингни қўйиб бор!

Тўқликда очликни эсла,
Бойиганингда — муҳтожликни!

Эскига эн бўлгунча,
Янгига энг бўл!

Ўзингга яхшилик тиласанг,
Бошқага ёмонлик қилма!

Ўзингни эр билсанг,
Ўзгани шер бил!

Ўзинг ўтирган шохга болта урма!

Бугдой эккан бугдой олар.

Ақлли одам қиш ғамини ёз ер,
Кеча бўлса, хўрагини оз ер.

Балиқнинг тириклиги сув билан,
Дехқоннинг тириклиги ер билан.

Барвақт қилинган ҳаракат,
Ҳосилга берар баракат.

Баҳорги беғамлик —
кузги пушаймонлик.

Бекор тургунча, бекор ишла!

Берсанг — оласан, эксанг — ўрасан.

Бир йил тут эккан киши
Юз йил гавҳар теради.

Бир киши ариқ қазийди,
Минг киши сув ичади.

Бир кун бурун сочсанг,
Ҳафта бурун ўрасан.

Бирни биров берар,
Кўпни — меҳнат.

Бирни кессанг, ўнни эк!

Бирни сочсанг ерга,
Мингни берар элга.

Бир туп ток эксанг,
Бир туп тол эк!

Бол тутган бармоғини ялар.

Бошлаган ишни йўлда қолдирма!

Боғни боқсанг, боғ бўлар,
Ботмон-дахсар ёғ бўлар.
Боқимсиз боғ тоғ бўлар.
Юрак-бағринг доғ бўлар.
(Давоми бор)

Тошкент шаҳрида 15 февраль кuni ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди. Эрталаб ва кечаси туман тушиши мумкин. Шарқдан секундида 3-8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси ҳарорат — 2-4 даража шик, кундузи — 11-13 даража шик бўлади.

Республика ҳудуди бўйича 15 февраль кuni ҳаво ўзгариб

туради, ёғингарчилик бўлмайди. Туман тушади. Шарқдан секундида 7-12 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси — 0-5 даража совуқ, кундузи — 8-13 даража шик бўлади. Шимолда кечаси 0-5 даража шик бўлади.

Ўзгидрометнинг мониторинг хизмати маълумотига кўра, 15 февраль кuni Тошкент шаҳри об-ҳаво шароити шаҳар ҳаво муҳитида зарарли моддаларнинг сақланиб қолишига имконият яратмади, тағмиқдор паст бўлади.

Нашри етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимига ёки «Тошкент почта»га — 233-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбос акциядорлик компанияси босмоҳонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.